

ความต้องการที่จำเป็นและแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 1

Needs Assessment and Development of Digital Leadership of School under the Office of Phitsanulok Primary Education Service Area 1

ศิลา ดาทอง¹, ธีรศักดิ์ อุปไมยอริชัย²

^{1,2}มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก, ประเทศไทย

Sila Dathong¹, Thirasak Uppamaiathichai²

^{1,2}Naresuan University, Phitsanulok, Thailand

✉: silad66@nu.ac.th

(Corresponding Email)

Received: 13 April 2025; Revised: 25 April 2025; Accepted: 02 May 2025

© The Author(s) 2025

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อศึกษาความต้องการที่จำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา (2) เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 1 โดยผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนการวิจัยออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาความต้องการที่จำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 1 จำนวน 86 คน โดยวิธีการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane และการสุ่มแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) ของผู้บริหารสถานศึกษาในแต่ละอำเภอ โดยใช้แบบสอบถาม ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 3 คน โดยมาจากการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย คือ แบบสอบถามภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแบบสัมภาษณ์แนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา วิเคราะห์หาค่าดัชนีความต้องการที่จำเป็นด้วยวิธี Priority Needs Index (PNI Modified) แบบปรับปรุง ผลการวิจัยพบว่า สภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการรู้ดิจิทัล และด้านการสื่อสารดิจิทัล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$) รองลงมาคือ ด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$) แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารมีความต้องการที่จำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัล

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำดิจิทัล, ความต้องการที่จำเป็น, แนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัล

Abstract

The purpose of this research was to: 1) study the needs assessment, and 2) identify guidelines for the development of digital leadership for school administrators under the Office of Phitsanulok Primary Education Service Area 1. The study was conducted in two phases. Phase 1 focused on studying the needs assessment for digital leadership development. The sample group consisted of 86 school administrators under the Office of Phitsanulok Primary Education Service Area 1, selected using Taro Yamane's formula and proportional stratified random sampling across districts. Data were collected using a questionnaire and analyzed using mean, standard deviation, and the Priority Needs Index (PNI Modified). Phase 2 involved conducting in-depth interviews with 3 experts, selected by purposive sampling. The research instrument was the interview form. The results of the research showed that the overall desired condition of digital leadership for school administrators was at the highest level ($\bar{x} = 4.53$). The highest mean score was for digital literacy and communication ($\bar{x} = 4.61$), followed by digital culture creation at a high level ($\bar{x} = 4.50$). These results indicated a significant need for the development of digital leadership among school administrators.

Keyword: digital leadership, necessary needs, guidelines for developing digital leadership

1. บทนำ

ในยุคปัจจุบัน สังคมและการศึกษามีการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอนและการบริหารจัดการศึกษา ส่งผลให้โครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองของประเทศไทยมีความเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง การศึกษาไทยจึงจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาและปรับปรุงให้สอดคล้องกับบริบทของโลกยุคใหม่ ทั้งในด้านการบริหารจัดการ การใช้สื่อและนวัตกรรมทางการศึกษา รวมถึงการพัฒนาศักยภาพบุคลากร เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมและทั่วถึงในทุกพื้นที่ การศึกษายุคใหม่ต้องมุ่งเน้นการพัฒนาทุนมนุษย์ ให้เป็นทรัพยากรที่มีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตและการทำงานในโลกที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะในบริบทของเทคโนโลยีและสังคมที่มีความซับซ้อนยิ่งขึ้น ดังนั้นการศึกษาไทยจึงต้องมุ่งสร้าง คนดี คนเก่ง คนมีวินัย ที่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ เพื่อเป็นพลังขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศอย่างมั่นคงและยั่งยืน

การจัดการศึกษาในยุคดิจิทัลจำเป็นต้องมุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้และทักษะที่สอดคล้องกับความต้องการของสังคมสมัยใหม่ อาทิ ทักษะด้านเทคโนโลยี การทำงานเป็นทีม ทักษะชีวิต และทักษะอาชีพ ซึ่งเป็นภารกิจสำคัญของผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนและสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับนานาชาติ ผู้บริหารสถานศึกษายุคใหม่จึงต้องเรียนรู้และปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง มีวิสัยทัศน์ก้าวไกล พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และบริหารองค์กรด้วยรูปแบบที่เน้นการมีส่วนร่วม สร้างวัฒนธรรมองค์กรที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ใช้เทคโนโลยีอย่างเหมาะสมเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้ ผู้บริหารควรมีคุณลักษณะเด่น มีวิสัยทัศน์และความสามารถในการนำพาองค์กรสู่ความสำเร็จอย่างสร้างสรรค์ พร้อมขับเคลื่อนสถานศึกษาให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้และนวัตกรรมที่ตอบสนองต่อยุคดิจิทัลอย่างแท้จริง ดังนั้น ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีการปรับเปลี่ยน เพื่อให้สามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพตามยุคตามสมัย (จิตติมา วรณศรี, 2564) สอดคล้องกับ Hallinger,P.(2012) ได้กล่าวไว้ว่า การจะมีภาวะผู้นำได้จะต้องเป็นผู้หมั่นศึกษาหาความรู้

เสมอ และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ผ่านมาจะช่วยให้สามารถสร้างองค์ความรู้ที่จำเป็นต่อการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

จัดการศึกษาของไทยในอดีตจนถึงปัจจุบัน ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารหน่วยงานการศึกษาอื่น ๆ เป็นบุคคลสำคัญต่อการบริหารหรือจัดการศึกษารวมถึงบริหารงานภายในสถานศึกษาให้ครอบคลุมการบริหารงานทั้ง 4 ฝ่าย ได้แก่ งานบริหารงานวิชาการ งานบริหารงบประมาณ งานบริหารงานบุคคล และงานบริหารงานทั่วไป ผู้บริหารควรให้การสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูหรือบุคลากรทางการศึกษาขององค์กรตนเองได้มีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอและต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับ นโยบาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ และวิธีการตามที่ ก.ค.ศ. และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้กำหนด ปฐม ปรีปนังกูร (2563) ได้กล่าวว่า ในการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารจำเป็นที่จะต้องบทบาทในการเป็นผู้นำการเรียนรู้ในด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะด้านของเทคโนโลยี ผู้บริหารสถานศึกษายังเป็นผู้กำหนดแนวทางในการบริหารจัดการงานต่างๆ ภายในโรงเรียน เป็นผู้แก้ปัญหาหรืออุปสรรคต่างๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นจากการทำงาน ดังนั้น ผู้บริหารจึงเป็นส่วนสำคัญในการที่จะนำพาการดำเนินงานของสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จดังที่วางแผนไว้ สอดคล้องกับ สุรรัตน์ โตเขียว (2563) กล่าวว่า ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้คอยช่วยประสานงานให้งานทุก ๆ ฝ่ายสามารถดำเนินไปได้ด้วยความเป็นระเบียบเรียบร้อย และต้องระดมทรัพยากรที่มีอยู่จากภายในหรือภายนอก เพื่ออำนวยความสะดวกในการจัดการศึกษาให้กับบุคลากรภายในสถานศึกษา และสามารถจัดสรรการใช้ทรัพยากรให้เกิดความคุ้มค่ามากที่สุด

ผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะที่เป็นผู้นำของสถานศึกษาจำเป็นที่จะต้องมีความรู้และพัฒนาก้าวหน้าของตนเองอยู่เสมอ เพราะภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาจะสามารถช่วยแก้ไขปัญหาดังที่เกิเกิดขึ้นภายในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ผู้บริหารมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาองค์กรให้ประสบความสำเร็จซึ่งการดำเนินงานต่าง ๆ ภายในสถานศึกษา จะสำเร็จหรือไม่สำเร็จนั้นขึ้นอยู่กับผู้บริหารสถานศึกษาว่าจะนำพาองค์กรก้าวหน้าไปไหนทิศทางใด และไม่ว่าจะเกิดอุปสรรคใดก็มั่นใจได้ว่าจะสามารถพาองค์กรก้าวข้ามอุปสรรคต่างๆไปได้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่สถานศึกษาต้องการ (นิรดา เวชญาลักษณ์, 2564) และสิ่งที่สำคัญที่ผู้บริหารจะต้องมี คือ ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 1 ซึ่งเป็นองค์กรทางการศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ทำหน้าที่สนับสนุน นิเทศ และติดตาม การจัดการศึกษาจากการประเมินผลและติดตาม นโยบายและพันธกิจ ด้านการพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 1 พบว่า ได้มีการกำหนดเป้าหมายให้ผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำดิจิทัลโดยเน้นไปที่การส่งเสริม สนับสนุนการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษาอย่างทั่วถึง เหมาะสม ตามศักยภาพและช่วงวัยของผู้เรียน เพื่อลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษารวมถึงการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลใหม่ๆภายในองค์กร มุ่งเน้นไปที่การใช้เทคโนโลยีให้มีประสิทธิภาพระหว่างบุคคลภายในองค์กรและเกิดความสำเร็จในการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (กลุ่มนโยบายและแผนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 1, 2567)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาตามลำดับที่กล่าวมา ผู้วิจัยได้มีความสนใจจะศึกษาความต้องการจำเป็นและแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 1 เพื่อให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการศึกษาใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความต้องการที่จำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 1
2. เพื่อศึกษาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 1

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัย แบ่งการดำเนินการออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 1 จำนวน 86 คน เครื่องมือในงานวิจัย คือ แบบสอบถาม ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยวิเคราะห์ข้อมูลด้วย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และแบบสัมภาษณ์แนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 1 วิเคราะห์หาค่าดัชนีความต้องการที่จำเป็นด้วยวิธี Priority Needs Index (PNI_{Modified}) แบบปรับปรุง

ขั้นตอนที่ 2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล คือ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน โดยเลือกแบบเฉพาะเจาะจง โดยกำหนดคุณสมบัติ ดังนี้ รองผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาที่มีตำแหน่งวิทยฐานะชำนาญการพิเศษหรือสูงกว่าจำนวน 2 คนศึกษานิเทศก์ ที่มีความรู้ความสามารถในการบริหาร มีตำแหน่งวิทยฐานะชำนาญการพิเศษหรือสูงกว่า จำนวน 1 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แนวทางการในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 1 มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure or Guided Interviews)

4. ผลการวิจัย

ผลการวิจัยในขั้นตอนที่ 1 พบว่าผลการศึกษาความต้องการที่จำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 59.30 เป็นเพศหญิง 35 คน คิดเป็นร้อยละ 40.70 ส่วนใหญ่มีวุฒิการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาโท จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 91.90 รองลงมามีวุฒิการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาเอกจำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 8.20 สำหรับประสบการณ์ในการทำงานส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 10 ปี จำนวน 38 คน คิดเป็นร้อยละ 44.30 รองลงมามีประสบการณ์ในการทำงานระหว่าง 5 – 10 ปี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 31.30

ผลการวิเคราะห์ สภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์และความต้องการที่จำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 แสดงสภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ และดัชนีความต้องการที่จำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ในภาพรวม

ที่	รายการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI Modified	อันดับ
		$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ		
1	ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล	4.07	0.66	มาก	4.39	0.58	มาก	0.514	1
2	ด้านการสื่อสารดิจิทัล	4.19	0.64	มาก	4.61	0.54	มากที่สุด	0.094	2
3	ด้านการรู้ดิจิทัล	4.28	0.59	มาก	4.61	0.52	มากที่สุด	0.071	3
4	ด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล	4.19	0.57	มาก	4.50	0.59	มาก	0.068	4
รวม		4.18	0.61	มาก	4.53	0.56	มากที่สุด	0.187	

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาพรวมของสภาพปัจจุบันของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการรู้ดิจิทัลอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.28$) รองลงมาคือ ด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัลและด้านการสื่อสารดิจิทัลอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$)

ภาพรวมของสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการรู้ดิจิทัล และด้านการสื่อสารดิจิทัล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$) รองลงมาคือ ด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.50$)

ในส่วนของการประเมินความต้องการที่จำเป็นพบว่ามีค่าดัชนีความต้องการที่จำเป็น (PNI_{Modified}) ในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ในภาพรวมเท่ากับ 0.187 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล มีค่าดัชนีความต้องการที่จำเป็นสูงสุด (PNI_{Modified}=0.514) และ ด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัลมีค่าดัชนีความต้องการที่จำเป็นต่ำสุด (PNI_{Modified}=0.068)

ผลการสัมภาษณ์แนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

1. แนวทางในการพัฒนาด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล

การพัฒนาทักษะด้านการกำหนดวิสัยทัศน์เป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นแนวทางในการกำหนดเป้าหมายเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม การกำหนดวิสัยทัศน์

ในหลายกรณียังขาดการมีส่วนร่วมจากครูและผู้เกี่ยวข้อง ทำให้การดำเนินงานไม่สามารถบรรลุเป้าหมายตามที่ตั้งไว้ได้อย่างเต็มศักยภาพ ดังนั้น จึงควรมีแนวทางในการพัฒนาดังต่อไปนี้

1.1 ฝึกอบรมและสัมมนา จัดกิจกรรมอบรมหรือสัมมนาที่เน้นการทำความเข้าใจเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ดิจิทัลและประโยชน์ของเทคโนโลยีในการศึกษา เช่น การใช้เครื่องมือดิจิทัลเพื่อพัฒนาหลักสูตร การใช้สื่อการเรียนการสอนออนไลน์ การสื่อสารที่ชัดเจน ให้ข้อมูลเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ดิจิทัลให้ชัดเจนและเข้าใจง่าย เพื่อให้ครูและบุคลากรเข้าใจบทบาทของเทคโนโลยีในการเรียนการสอนรวมถึงการใช้เทคโนโลยีเข้ามาบริหารงาน

2.2 จัดให้มีการประชุมหรือเวิร์กช็อปที่เปิดโอกาสให้ทุกคนสามารถแสดงความคิดเห็นและเสนอแนวทางในการใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา การฟังเสียงจากทุกฝ่าย ควรเปิดโอกาสให้ครู นักเรียน และบุคลากรอื่นๆ ได้พูดถึงความคาดหวังและข้อกังวลเกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ เช่น อุปสรรคที่พบเจอ และวิธีการที่เห็นว่าสามารถใช้เทคโนโลยีในการพัฒนาได้

2. แนวทางในการพัฒนาด้านการสื่อสารดิจิทัล

การพัฒนาในเรื่องการสื่อสารดิจิทัลเป็นสิ่งที่ยังเป็นอย่างยิ่งในการทำงานในยุคดิจิทัลที่เทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงสถานศึกษาให้มีความทันสมัยมากยิ่งขึ้น ตอบโจทย์ผู้เรียนและครูในยุคดิจิทัลที่ต้องการการสื่อสารที่รวดเร็วชัดเจนและเข้าใจได้ง่าย ซึ่งในปัจจุบันสถานศึกษาก็ได้มีการนำเทคโนโลยีการสื่อสารหลายๆรูปแบบมาใช้ในการประสานงานขอความร่วมมือต่างๆแต่บางครั้งก็ยังไม่มีความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนกันไปทำให้งานต่างๆบรรลุผลได้ล่าช้า จึงสรุปแนวทางการพัฒนาได้ดังนี้

2.1 เลือกใช้เครื่องมือที่เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาตนเอง

2.2 ครูควรมีการพัฒนาการเขียนที่สื่อความหมายให้เข้าใจ กระชับ ชัดเจน และตรงประเด็น

2.3 ครูควรมีการอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีเพื่อการสื่อสาร

2.4 สร้างความตระหนักรู้ถึงความสำคัญของการสื่อสารระหว่าง ครู นักเรียนและผู้ปกครองจัดให้มีการอบรมพัฒนาทั้งในด้านการสื่อสาร การติดตามผลการเรียน และการใช้งานเครื่องมือดิจิทัลที่เหมาะสม

2.5 ใส่ใจเรื่องการใช้อารมณ์ทางภาษาใช้ อีโมจิหรือสัญลักษณ์ อย่างเหมาะสม เพื่อช่วยสื่ออารมณ์แต่ไม่ให้เกินงาม

3. แนวทางในการพัฒนาด้านการรู้ดิจิทัล

การพัฒนาทักษะด้านความรู้ดิจิทัลเป็นสิ่งจำเป็นในสถานศึกษา หากผู้บริหารขาดวิสัยทัศน์ในการเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม อาจส่งผลให้การประสานงานล่าช้า และไม่สามารถนำเครื่องมือดิจิทัลมาปรับใช้ให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงสรุปแนวทางการพัฒนาได้ดังนี้

3.1 เสริมสร้างการมีปฏิสัมพันธ์ในโลกออนไลน์รู้จักมารยาทในการสนทนาและแสดงความคิดเห็นทางด้านออนไลน์ สื่อสารอย่างสร้างสรรค์ไม่ใช้คำพูดที่แสดงออกถึงความเกลียดชัง เข้าใจถึงสิ่งที่มีผลในระยะยาว

3.2 สร้างความตระหนักรู้ถึงความปลอดภัยในการใช้สื่อออนไลน์ดิจิทัล เลือกการแชร์ข้อมูลอย่าง

รอบคอบเข้าใจสิทธิของตนเองเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล (PDPA / GDPR)

3.3 วิเคราะห์และประเมินสถานการณ์ของโรงเรียน เช่น ความพร้อมของทรัพยากร ทั้งในด้านการเงิน บุคลากร และอุปกรณ์ ความต้องการของนักเรียน, ความสามารถในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ต และความเข้าใจของครูและนักเรียนเกี่ยวกับเทคโนโลยี เพื่อเลือกใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสมการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การรับฟังความคิดเห็นจากครู นักเรียน และผู้ปกครองเพื่อทำให้เกิดการเลือกใช้เทคโนโลยีที่ตอบโจทย์ทุกฝ่าย

4. แนวทางในการพัฒนาด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล

การสร้างวัฒนธรรมดิจิทัลเป็นองค์ประกอบสำคัญในยุคที่เทคโนโลยีมีบทบาทในชีวิตประจำวันและการทำงาน วัฒนธรรมดิจิทัลที่ดีจะส่งเสริมให้บุคลากรในองค์กรสามารถใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ ปลอดภัย และมีจริยธรรม จึงสรุปแนวทางการพัฒนาได้ดังนี้

4.1 ส่งเสริมการทำงานร่วมกันผ่านเทคโนโลยีดิจิทัลผ่านการทำงานร่วมกัน เช่น Google Workspace, Microsoft Teams สร้างพื้นที่ออนไลน์ให้สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างเปิดกว้างและสร้างสรรค์ และมีการสนับสนุนวัฒนธรรมการแบ่งปันความรู้ภายในสถานศึกษา

4.2 ส่งเสริมความรู้และทักษะทางด้านดิจิทัล จัดอบรมหรือเวิร์กช็อปให้บุคลากรเข้าใจการใช้เทคโนโลยีส่งเสริมให้บุคลากรออกไปพัฒนาทักษะในการใช้เครื่องมือดิจิทัล เช่น ซอฟต์แวร์, แพลตฟอร์มออนไลน์จากหน่วยงานภายนอกสนับสนุนให้เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เช่น e-Learning, พอดแคสต์, YouTube

4.3 ปลุกฝังเรื่องความรับผิดชอบในการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัล สร้างจิตสำนึกในการใช้เทคโนโลยีอย่างมีจริยธรรม เคารพสิทธิของผู้อื่นบนโลกออนไลน์ เช่น การไม่กลั่นแกล้ง การไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น รวมถึงพูดถึงผู้อื่นในด้านที่เสียหายใช้ข้อมูลและสื่ออย่างถูกต้องตามกฎหมาย

5. อภิปรายผล

ผลการศึกษาความต้องการที่จำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 พบว่า

การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ภาพรวมของสภาพปัจจุบันภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล และด้านการสื่อสารดิจิทัล ภาพรวมของสภาพที่พึงประสงค์ของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการรู้ดิจิทัล และด้านการสื่อสารดิจิทัล สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ มีด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเช่นกัน คือ ด้านการสื่อสารดิจิทัล ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการสื่อสารกันภายในสถานศึกษาเพื่อให้สามารถบริหารงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถใช้ภาษาที่เข้าใจได้ง่าย สามารถจูงใจและแนะนำแนวทางต่างๆให้กับครูในโรงเรียนได้ สอดคล้องกับแนวคิดของ ฝนทิพย์ หาญชนะ (2565) พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกมาถึงความเข้าใจการในการใช้เทคโนโลยีในการสร้างความเข้าใจระหว่างผู้บริหาร ครู ผู้ปกครองและนักเรียน เพื่อให้การสื่อสารมี

ประสิทธิภาพสูงสุด มีความสามารถในการใช้การสื่อให้ผู้อื่นทำงานให้จนประสบผลสำเร็จบรรลุตามเป้าหมายของสถานศึกษาที่วางไว้ได้ ด้วยทักษะการสื่อสารทางดิจิทัลที่ชัดเจน เข้าใจง่าย ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหาร สถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อมรรัตน์ ดอนพิลา (2566) ได้ทำวิจัยเรื่อง ความต้องการจำเป็นและแนวทางพัฒนาทักษะดิจิทัลของครูในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ ได้ศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาว่ามีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับมาก

การจัดลำดับความต้องการที่จำเป็นของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 พบว่าด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการที่จำเป็นสูงสุดคือด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ($\bar{X}$ = 4.39, S.D. = 0.58) ($PNI_{Modified}$ = 0.514) เป็นทักษะที่ต้องการได้รับการพัฒนาสูงสุด สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วรพรรณ อินทร์ชู และจิตติมา วรณศรี (2565) ได้ศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการกำหนดวิสัยทัศน์และส่งเสริมให้ครูและบุคลากรได้มีการทำงานร่วมกัน กำหนดนโยบายที่มุ่งเน้นการใช้อุปกรณ์ดิจิทัลและเทคโนโลยี เพื่อสร้างวัฒนธรรมในการทำงานในองค์กรโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล มีการปฏิบัติงานอย่างมืออาชีพ มีทักษะทางเทคโนโลยีที่ค่อนข้างสูง และเป็นแบบอย่าง การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่ดีต่อบุคลากรอื่นๆ ในองค์กร

ด้านที่มีค่าความต้องการที่จำเป็นของภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 1 พบว่า ด้านที่มีค่าดัชนีความต้องการที่จำเป็นรองลงมา คือ ด้านการสื่อสารดิจิทัล ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาอาจจะขาดทักษะในการสื่อสาร การพูดเพื่อโน้มน้าวให้บุคลากรภายในสถานศึกษาเกิดแรงบันดาลใจในการปฏิบัติงาน ด้วยทักษะการสื่อสารอย่างชัดเจน เข้าใจง่าย มีทัศนคติและบรรยากาศการสื่อสารที่ดี เป็นตัวอย่างที่ดีในการสื่อสารของสมาชิกในองค์กร ก่อให้เกิดประโยชน์ในการบริหารองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ เช่น มีการจัดประชุม เสวนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ของ ผู้บริหาร ครู และบุคลากร สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะพงศ์ คงกระพันธ์ (2566) ที่ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำยุคดิจิทัลของผู้บริหาร สถานศึกษากับการบริหารสถานศึกษาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบูรณ์เขต 3 พบว่า ด้านการสื่อสารยุคดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับ มาก และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อัจฉรา เมฆนิล (2561) ได้ทำวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีส่งผลต่อการบริหารงาน วิชาการของสถานศึกษาในสหวิทยาเขต นนทบุรี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 พบว่า ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ และด้านการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

ผลการศึกษาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

ผลการสัมภาษณ์แนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลด้านการมีวิสัยทัศน์ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องฝึกอบรมและ

สัมมนา จัดกิจกรรมอบรมหรือสัมมนาที่เน้นการทำความเข้าใจเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ดิจิทัลและประโยชน์ของเทคโนโลยีในการศึกษาให้กับบุคลากร สอดคล้องผลการวิจัยของ วรวรรณ อินทร์ชู และจิตติมา วรรณศรี (2565) ได้ศึกษาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีการกำหนดวิสัยทัศน์และส่งเสริมให้ครูและบุคลากรได้มีการทำงานร่วมกัน กำหนดนโยบายที่มุ่งเน้นการใช้อุปกรณ์ดิจิทัลและเทคโนโลยี

แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาจะทำให้ครูพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอนจนเกิดเป็นวัฒนธรรมในสถานศึกษาได้นั้น ต้องมีการวางแผนและดำเนินการอย่างมีระบบ เพื่อสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการพัฒนาและส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีหรือวิธีการใหม่ ๆ ในการเรียนการสอน นี่คือนโยบายที่จะช่วยให้การพัฒนานวัตกรรมการเรียนการสอนกลายเป็นวัฒนธรรมในสถานศึกษาได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิรากร เจริญเชื้อ (2565) ได้ทำวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู กล่าวว่า ผู้บริหารต้องตระหนักถึงความสำคัญของเทคโนโลยีดิจิทัลต่อการจัดการศึกษา และบรรยากาศภายในสถานศึกษาที่เหมาะสมต่อการใช้อุปกรณ์ดิจิทัล ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรทางการศึกษา และการเรียนรู้ของผู้เรียน

แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลด้านการรู้ดิจิทัลการพัฒนาวิจักษณ์ญาณของผู้บริหารสถานศึกษาที่ยั่งยืนในการเลือกใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาสามารถทำได้โดยผ่านกระบวนการหลายขั้นตอน ดังนี้ การอบรมและพัฒนาองค์ความรู้ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีโอกาสเรียนรู้และอัปเดตข้อมูลเกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับวิจัยของ คมสันต์ จันสอน (2565) ได้ทำวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2 กล่าวว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการรู้ดิจิทัล ทั้งนี้อาจเกิดจากการที่ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ และทัศนคติที่ดีเกี่ยวกับการใช้งานเทคโนโลยีดิจิทัล โดยมีการศึกษาเรียนรู้เพิ่มเติมและพัฒนาเนื้อหาสาระทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศด้านเทคโนโลยีดิจิทัลได้

แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลด้านการสื่อสารดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลภายในสถานศึกษาเพื่อสร้างความเข้าใจระหว่างครู ผู้ปกครอง และผู้เรียน เป็นสิ่งที่สำคัญในการสร้างความร่วมมือและการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพในสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธิดา รัตน์ ธิธาลา (2562) ได้ทำวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำแบบดิจิทัลของสถานศึกษามัธยมศึกษาในกลุ่มจังหวัดร้อยเอ็ด ที่ทำการศึกษเกี่ยวกับการสื่อสารดิจิทัลไว้ว่า การสื่อสารดิจิทัลถือเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในการที่จะช่วยให้สถานศึกษาประสบความสำเร็จและบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ต่างที่ได้ตั้งไว้ ตลอดจนสามารถนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการบริหารจัดการอำนวยความสะดวกในการสื่อสารเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ตรงกัน

6. ข้อเสนอแนะ

1. ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล มีความต้องการที่จำเป็นสูงที่สุด ดังนั้นสำนักงาน

เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ควรมีการจัดการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการกำหนดวิสัยทัศน์การวางแผนการใช้เทคโนโลยีและทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด การทำงานร่วมกันกับบุคลากรในสถานศึกษาในการกำหนดวิสัยทัศน์และเป้าหมาย เพื่อฝึกทักษะการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงานจริง และสามารถนำมาใช้ในสถานศึกษาได้

2. ผลการวิจัยพบว่าแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1 ผู้บริหารโรงเรียนต้องพัฒนาตนเองให้มีความรู้ความสามารถทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีวิสัยทัศน์ดิจิทัล ด้านการสร้างวัฒนธรรมดิจิทัล ด้านการรู้ดิจิทัล และด้านการสื่อสารดิจิทัลเพื่อนำไปขับเคลื่อนและพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและยั่งยืนมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำงานวิจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในบริบทที่ต่างจากงานวิจัยในครั้งนี้

2. ควรทำงานวิจัยภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาเชิงคุณภาพในการบริหารจัดการสถานศึกษาตามขนาดของสถานศึกษา

3. ควรทำงานวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 1

เอกสารอ้างอิง

- คมสันท์ จันสอน. (2565). ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 2. *วารสารคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์*, 6(1),
227.
- จิตติมา วรณศรี. (2564). *การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 3). พิษณุโลก: รัตน สุวรรณ.
- ณิรดา เวชญาลักษณ์. (2564). *ภาวะผู้นำ แนวคิด ทฤษฎี เพื่อการประยุกต์ใช้ทางการศึกษา*. เชียงใหม่: วนิตา
การพิมพ์.
- ธิดารัตน์ ธิศาลา. (2562). *ภาวะผู้นำแบบดิจิทัลของสถานศึกษามัธยมศึกษาในกลุ่มจังหวัดร้อยเอ็ดแก่นสาร
สินธุ์* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ปฐม ปรีบุญฉงกูร. (2563). *ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามทฤษฎีของครู สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2* (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารการศึกษา).
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- พนทิพย์ หาญชนะ, และ ศักดิ์ทิพย์ ศีลาฉาย. (2565). ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็น
ของครู โรงเรียนสพวิทยาเขตชลบุรี 1 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาชลบุรี ระยอง.
Journal of Roi Kaensarn Academi, 7(6), 117–133.
- วรวรรณ อินทร์ชู, และ จิตติมา วรณศรี. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหาร
สถานศึกษากับการใช้เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่

- การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 2. *Journal of Roi Kaensarn Academi*, 7(6), 300–311.
- วิรากร เจริญเชื้อ. (2565). *ภาวะผู้นำดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษาเลย หนองบัวลำภู (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยมหาจุฬ
ราชวิทยาลัย.*
- สุริรัตน์ โตเขียว. (2563). *รูปแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในศตวรรษที่ 21 (วิทยานิพนธ์
ปริญญาคุุณบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.*
- อมรรัตน์ ดอนพิลา. (2566). *ความต้องการจำเป็นและแนวทางพัฒนาทักษะดิจิทัลของครูในศตวรรษที่ 21
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท).
มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.*
- Bawden, D. (2001). Information and digital literacies: A review of concept. *Journal of
Documentation*, 57(2), 218–259.
- DuBrin, A. J. (2009). *Leadership: Research findings, practice, and skills*. New York, NY:
Houghton Mifflin.
- Schermerhorn, J. R. (2002). *Management*. New York, NY: John Wiley & Sons, Inc.
- Sullivan, L. (2017). 8 skills every digital leader needs. *CMSWire*.
<https://www.cmswire.com/digital-workplace/8-skills-every-digital-leader-needs/>
- Thannimalai, R., & Raman, A. (2018). Principals' technology leadership and teachers'
technology integration in the 21st century classroom. *International Journal of Civil
Engineering and Technology*, 9(2), 177–187.
- Zhong, L. (2017). Indicators of digital leadership in the context of K–12 education. *Journal of
Educational Technology Development and Exchange (JETDE)*, 10(1), 3.
- Zhu, P. (2017). Five key elements in digital leadership. *Future of CIO*.
<http://futureofcio.blogspot.com/2015/01/five-key-elements-in-digital-leadership.html>